

Dějiny a navazování / Navazování a dějiny

Základním fenoménem dějin a dějinného jednání lidí je jakási zvláštní překonávaná přetržitost, jakou mimo oblast dějin nikde v té podobě nenajdeme. Zvláštní na této přetržitosti je totiž to, *jak* je překonávána: prostřednictvím vědomého *navazování*, což předpokládá tzv. tradici, tj. předávání vědomostí, znalostí a dovedností starších až i dávných lidí lidem dnešním (pochopitelně k tomu náleží různé formy vzdělávání a výchovy). Každé navazování má ovšem nutně selektivní podobu, tj. tradovat je možno to i ono, a také tradenti jsou různí a proto si také různě z minulosti vybírají. K tradicím ovšem nepochybně náleží také různé výhledy do budoucnost a plány či programy toho, co je třeba udělat (pochopitelně také se vším tím, nač je možno a zapotřebí navazovat, neboť začínat takříkajíc „na Zelené louce“ představuje právě doklad nedostatečně dějinného myšlení i dějinného jednání). Dějinnost dějin tedy spočívá v tom, že je možno navazovat i na to, co aktuálně není právě tu“, není to přítomno ani jako nějaký dozvuk včerejška, ale je od současnosti vzdáleno mnoho let, někdy dokonce staletí. A tak je možno se vracet daleko zpět, a na druhé straně plánovat a projektovat daleko kupředu – a tím velmi pozoruhodně jakoby rozšiřovat samo „přítomnost“. Zásluhou dějinné orientace dějinných subjektů může být nějaká „pominulá“, do minulosti se již vzdálivší skutečnost jakoby připomenuta, dokonce oživena, může být zapracována do plánů orientovaných do budoucnosti, a to i když mezi touto minulostí a aktuální přítomností zeje třeba značná časová mezera. Právě díky tomu pak ta budoucnost může nabýt na komplikovanosti, komplexnosti, velmi často také na specifické kvalitě, nemyslitelné právě bez onoho „navazování“.

(Písek, 080107-3.)